

Nyheter

GP granskar: Grekisk-ortodoxa kyrkan

Hot och försvunna skattepengar i grekiska kyrkan i Sverige

Väskor med kontanter, hot och skattepengar som försvinner. GP har granskat grekisk-ortodoxa kyrkans miljonbidrag från svenska staten. Nu träder ledande medarbetare fram och larmar om fiffel, manipulation och misstänkta ekobrott. Där den enda som sitter på svaren – kyrkans högste ledare i Skandinavien – vägrar svara på frågor. – Greker har försökt larma i flera år, säger kommunpolitikern Maria Kehagia (S).

Text: Michael Verdicchio Bild: Sanna Tedeberg

I flera månader har GP granskat den grekisk-ortodoxa kyrkan i Sverige och sett hur miljonstöd hamnat i fel händer.

Bilder: Sanna Tedeberg

”

Kan en biskop verkligen ta dubbelt betalt, av både staten och det grekiska folket? Vad händer med pengarna?

Petros Moralis
tidigare präst i grekisk-ortodoxa kyrkan i Göteborg

Kalmar, sommaren 2021. I ett kök sitter den socialdemokratiska kommunfullmäktige-ledamoten Maria Kehagia. Hon är nära till gråt. Visar upp mejlet hon skickade anonymt för länge sen – till Uppdrag Granskning och Kalla Fakta.

”Borde inte skriva detta för jag är rädd för repressalier” står i mejlet som fortsätter:

”Svarta pengar, stora transaktioner, utländsk arbetskraft som bygger utan att följa svenska lagar. (...) Börjar ni gräva så kommer ni att hitta bedrägeri för flera miljoner”.

Rädd för repressalier – varför skrev du så?

– För att jag var livrädd. Sanningen är att jag blev sjuk. Men det är dags nu. Det här måste fram.

Bara månader tidigare, i mars 2021, har en präst och två församlingsmedlemmar gått in på en polisstation på Hisingen. De är där för att anmäla ett överfall i grekisk-ortodoxa kyrkan i Göteborg.

Två svartklädda män ska ha dykt upp i kyrkan och ställt en mängd krav till kyrkans präst. Lämna över alla nycklar och skriv under dessa papper. Enligt vittnen instrueras männen av någon på telefon, som de benämner ”biskopen”. När den lokala prästen inte vill samarbeta beskriver vittnen hur en av männen går till angrepp mot prästen. Det skriks och knuffas och polisen larmas.

Vad är det egentligen som händer i grekisk-ortodoxa kyrkan? Det ska visa sig att det finns en dold och invecklad historia gömd bakom trossamfundets stängda dörrar. En historia där makt och pengar varit drivande. Och där de drabbade är mängder av stolta och troende greker – som gjort vad kyrka och präster sagt till dem – samt svenska skattebetalare som bekostat stora delar med miljontals kronor varje år.

I denna granskningen kommer ett 50-tal personer inom grekisk-ortodoxa kyrkan, varav majoriteten med ledande ställningar, att för första gången slå larm om fiffel med skattepengar, rädsla och religiös manipulation. Där larmen kommer från kyrkor i hela Sverige: Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås, Jönköping och Kalmar.

En historia med kopplingar till makt-

havare och religiösa ledare på internationell toppnivå, där visseblåsare uppger att de skrämts och hotats till tystnad. – Du vet inte vad du ger dig in på. Du ger dig på patriarkatet av Konstantinopel. Hela Grekland, säger en källa när GP ringer upp. – Vet du vad, jag tror att det var meningen att du skulle ringa. Gud har en tanke med allt, säger en annan.

För GP:s del börjar allt redan innan det dramatiska kyrkobråket i Göteborg. GP:s reporter vill granska hur svenska trossamfund använder de skattebidrag som man får årligen från svenska staten.

Av tradition har svenska kyrkan flera skattemässiga fördelar. Sedan år 1999 kompenserar därför staten övriga trossamfund med särskilda statsstöd som delas ut av Myndigheten för stöd till trossamfund (SST), sorterad under Kulturdepartementet. Sammanlagt uppgår statsbidraget till uppemot 100 miljoner per år.

När covid-19 lamslår världen år 2020 och hårda restriktioner införs, innebär det samtidigt att många kyrkor tvingas hålla stängt. Vissa får plötsligt svårt att samla in donationer och kollekter.

Hösten 2020 meddelar därför kulturminister Amanda Lind (MP) att trossamfunden ska tilldelas ytterligare stöd på sammanlagt 25 miljoner.

– Trossamfunden har funnits där i de allra svåraste stunderna, när människor behöver som allra mest gemenskap och värme, säger Amanda Lind under en presskonferens på regeringskansliet och fortsätter:

– Dom här pengarna kommer kunna fördelas relativt snabbt, och kan vara hos samfunden senast i mitten av november.

Så hur används pengarna? Och hur bra koll har regeringen på miljonerna man delar ut? När GP begär att få se redovisning hos den ansvariga myndigheten SST, och ger grekisk-ortodoxa kyrkan med flera som exempel – hamnar så småningom ett e-postmeddelande på avvägar.

Meddelandet skickas från en hög myndighetschef på SST till en annan. Men av misstag skickas det även till GP:s reporter.

”Hej, stort tack för informationen, jag är nu informerad. Är väl inte helt omöjligt att han gör något kring grekerna.”

”Men vi har ju följt förordning och

Fakta: Detta är grekisk-ortodoxa kyrkan

- Grekisk-ortodoxa metropolitdömet av Sverige och Skandinavien grundades år 1969, efter att grekiska arbetskraftsinvandrare börjat etablera sig i Sverige.
- Metropolitdömet, kyrkans högsta organ med huvudsäte i Stockholm, betjänar i dag omkring 30 000 medlemmar i Sverige, men styr även över grekisk-ortodoxa kyrkor i Norge, Danmark, Island och Grönland där ett par tusen medlemmar finns i varje land.
- Sedan 70-talet styrs metropolitdömet i Skandinavien av en ärkebiskop, bland grekerna kallad metropolit. Metropoliten utses av grekisk-ortodoxa kyrkans högst beslutande internationella organ i Istanbul – Patriarkatet av Konstantinopel. Patriarkatet leds av patriarken Bartolomaios I som är andlig världsledare för den grekiska och övriga östortodoxa kyrkor – med sammanlagt 220 miljoner anhängare.
- Den nuvarande metropoliten av Sverige och Skandinavien, Cleopas Strongylis, tillträdde under 2014. De senaste åren har han även suttit som en av tolv präster i Patriarkens högsta råd, ”Den helige synoden”, och är därmed en av den ortodoxa kyrkans mäktigaste präster i världen.

våra riktlinjer i alla steg så jag är inte så orolig.”

När GP börjar granska ärendet vidare, och begär ut SST:s mejlkorrespondens med grekiska kyrkor, visar det sig att larm om oegentligheter inkommit till myndigheten.

En liten grekisk-ortodox församling i Borås vittnar om att särskilda skattebidrag, så kallade etableringsbidrag på omkring 25 000 kronor styck, inte nått fram till församlingen som de ska – trots att SST betalat ut bidragen under flera år. Det visar sig att pengarna istället har betalats ut till grekisk-ortodoxa kyrkans högste ledare i Sverige och Skandinavien – metropoliten och ärkebiskopen Cleopas Strongylis – som inte skickat vidare en krona.

Borås församlingen vädjar till myndigheten att börja granska vad som hän-

der med skattebidragen som biskopen inte betalar ut. För utöver etableringsbidragen på 25 000 kronor som inte når fram, får huvudorganet för grekisk-ortodoxa kyrkan i Sverige även omkring 1,5 miljoner i statsstöd varje år, så kallat organisationsbidrag – pengar som inte heller de kommit den lokala församlingen till del.

Grekisk-ortodoxa kyrkan i Borås skriver:

”De senaste sex åren då biskop Cleopas har funnits i Stockholm, har vi inte fått någon ekonomisk hjälp eller annat stöd – tvärt om – trots alla bidrag han får från er och allmänheten, så kräver han ekonomiskt stöd av oss i form av reseersättning, boendekostnader, avgifter från dop, begravningar och giftermål samt extra stöd i form av ekonomisk stöttning i övrigt”.

Församlingen skriver att man helt saknar förtroende för biskopen, liknar det som händer vid bedrägeri, och avslutar ett av mejlen med:

”Vi i styrelsen funderar allvarligt på att polisanmäla Metropoliten Cleopas”.

I annan mejlkorrespondens framgår att även två grekiska församlingar i Kalmar och Jönköping slagit larm om samma sak – under 2017, 2018 och 2019 ska församlingarnas pengar ha betalats ut från myndigheten till ärkebiskopen – som inte skickat en krona vidare.

Personer med insyn i församlingarna kommer senare berätta för GP att det krävdes stort mod att våga kritisera sin helige ledare i offentliga mejl till myndigheten.

Vad som händer härnäst är dock inte vad kyrkorna räknat med. SST skickar nu mejl till biskopen själv, som svarar och bekräftar att han behållit församlingarnas etableringsbidrag – sammanlagt 190 000. Han hävdar, utan att bifoga några bevis, att kyrkan haft problem med banken och att han av expertis uppmanats att öppna nya konton åt de lokala församlingarna – konton som metropoliten själv kan förfoga över – något församlingarna vägrat.

”Med många hjärtliga önskningar om en välsignad jul till dig och dina medarbetare, Metropolit Cleopas av Sverige” skriver han till SST.

SST svarar och ger nu biskopen möjlighet att rätta till sitt misstag de senaste åren.

”Vi vill vänligen påminna dig om att

Nyheter

GP granskar: Grekisk-ortodoxa kyrkan

(...) bidragen för nyetablerade församlingar ska alltid delas ut direkt till församlingarna i fråga” skriver SST:s vikarierande myndighetschef och avslutar: ”Våra bästa önskningar till jul och 2021”.

Konflikten ska dock visa sig handla om betydligt mer än bara 190 000 kronor som inte nått fram. För grekisk-ortodoxa kyrkan får ju, som tidigare nämnt, miljoner i organisationsbidrag varje år.

År 2020 får metropolitdömet, med det extra corona-stödet, hela 2,3 miljoner av staten. När GP begär ut hur samtliga 47 statsbidragsberättigade trossamfund redovisar hur de använt organisationsbidraget till SST, visar det sig samtidigt att grekisk-ortodoxa kyrkans redovisning skiljer sig markant från andra trossamfund.

Inom syrisk-ortodoxa kyrkan exempelvis, redovisar man exakt på kronan hur bidraget fördelats bland alla deras 25 lokala församlingar. På liknande sätt redovisar andra trossamfund – krona för krona, församling för församling. Grekisk-ortodoxa kyrkan skiljer dock ut sig. Här redovisas istället allt i breda, svepande termer.

Enligt metropoliten Cleopas ska 1 153 000 kronor gå till prästers ”löner/förmåner/skatter/försäkringar, runt om i Sverige”.

80 000 kronor uppges gå till präster-nas resekostnader och 185 000 kronor för att täcka ”omfattande försäkringspolicies” för både kyrkobyggnader som man äger och lokaler som man på vissa orter lånar av Svenska kyrkan.

Så vad stämmer egentligen? Och varför kommer larm om att pengarna inte når fram?

Det ska visa sig att allting började år 2014. Fram till dess styrdes grekisk-ortodoxa kyrkan av en annan metropolit, Pavlos Menevisoglou, bland grekerna känd som en skämtsam och jordnära person.

1978 var han med och ordnade greker-nas första kyrka i Sverige – Sankt Georgios kyrka på Östermalm som också blev metropolitens kontor. I städer runt om i Skandinavien samlade samtidigt hårt arbetande greker in pengar in för att kunna bygga lokala kyrkor.

Resultatet blev bland annat en kyrka i Göteborg, som en grekisk förening köpte 1998 med pengar från egen ficka.

Men allt förändras år 2014. Patriarkatet av Konstantinopel och världsledaren Bartolomaios I, utser nu plötsligt en ny metropolit. Pavlos får stiga åt sidan och

År 2014 utser Patriarkatet av Konstantinopel en ny metropolit för Sverige och Skandinavien – Cleopas Strongylis. Han räds inte rampljuset, utan ses gärna i sällskap med kändisar och makthavare. Bilden nedan är från 2015, när Kung Carl XVI Gustaf tar emot metropoliten i Stockholms slott.

Arkivbild: Albin Hillert, Maja Suslin

en man som spenderat de senaste 20 åren i USA, utan koppling till Sverige, blir plötsligt nytt överhuvud av Skandinavien – Cleopas Strongylis.

Som en av tolv präster inom ”Den heliga synoden”, världsledaren Bartolomaios närmaste råd, har Strongylis de senaste åren varit en av Patriarkens närmaste män och därmed också en av världens mäktigaste ortodoxa präster.

Strongylis anländer inför stor publik i kyrkan på Östermalm i Stockholm. Många beskriver honom som karismatisk. En man med en majestätisk framtoning som drar blickar åt sig när han antrar kyrksalen.

– Han hade ett sätt att charma folk. Framförallt omgav han sig med personer som såg upp till honom. Blev du utvald lyfte han dig till skyarna. Han hyllade dig inför folk. Påpekade alltid

hur utvald man skulle känna sig som fick tjäna en metropolit – och genom honom Gud, säger en person som arbetat mycket nära metropoliten.

– Det blev också väldigt tydligt att han ville knyta till sig personer med makt. Personer med pengar och politiskt inflytande, säger en annan.

Den nye ledaren räds inte rampljuset. I pressarkiv och sociala medier syns Cleopas Strongylis bland politiker, ambassadörer och religiösa ledare. Han bjuds in av svenska kyrkans ärkebiskop Antje Jackelén. År 2015 bjuds han in till prinsessan Sibileas våning på Stockholms slott, där han fotograferas ihop med kung Carl XVI Gustaf, likt andra tidigare gäster som USA:s president Barack Obama.

Som en av Patriarken av Konstantinopels närmaste män, börjar han även synas med kungligheter i Belgien, Norge

och högt uppsatta politiker internationellt. Hans närmaste medarbetare får bland annat höra om möten biskopen ska ha haft med underrättelsetjänster, ryska makthavare och Rysslands president Vladimir Putin.

Även i Sverige omger sig metropolit Cleopas med inflytelserika personer. En av personerna som plötsligt handplockas av biskopen för att tjänstgöra i metropolitdömets styrelse, är lokalprofilen och fullmäktigepolitikern Maria Kehagia (S), även personlig vän till socialminister Lena Hallengren.

Med hjälp av politikern, som biskopen ofta frontar i mediala sammanhang, kommer han bara några månader efter sitt tillträde att bilda en helt ny kyrka i Kalmar, namngiven efter sig själv som skyddshelgon – grekisk-ortodoxa kyrkan i Kalmar ”Aposteln Cleopas”.

Utöver Maria Kehagia bjuds också en rysktalande advokat från en advokatbyrå i Stockholm in i styrelsen och blir en del av biskopens innersta krets. Advokaten deltar i metropolitdömets styrelsemöten och kommer att författa många av kyrkans juridiska dokument.

– Advokaten var inte den typiska kyrkobesökaren. Men han fick ändå förtroende att hjälpa Cleopas med allt. Han blev Cleopas högra hand, säger en person med mycket god insyn till GP.

Enligt uppgifter till GP försöker biskopen även knyta till sig andra kända greker i Sverige – däribland sångerskan Helena Paparizou och programledaren Alexandra Pascalidou.

Som metropolit av Skandinavien får Cleopas Strongylis en rad förmåner. Han får bland annat flytta in i den 120 år gamla Sankt Georgios-kyrkan på Östermalm där han skriver sig. Han får också ta över kyrkans besparingar, över sju miljoner kronor, insamlade under årtal med gåvor och donationer. Men framförallt får han en sak – makt.

GP:s granskning visar att han bara två veckor efter sitt tillträde som metropolit, den 1 juli 2014, upprättar ett dokument som ska sätta tonen för de kommande åren.

I det interna dokumentet som GP kommit över, stämplat med Ekumeniska patriarkatets stämpel, skriver man att kyrkorådet i Stockholm hållit ett möte och att grekisk-ortodoxa metropolitdömet i Sverige och Skandinavien ”ska företrädas enbart av den nye Metropolit Cleopas (...), som ensam ska ha rätt

”

Han får miljoner av staten. Men vi får inte en krona. Vad han gör med pengarna är det ingen som vet.

Lefteris Haldikis

Statsbidrag till trossamfund – så mycket delas ut

Via myndigheten SST delar staten årligen ut uppemot 100 miljoner kronor till svenska trossamfund. Bidragen ges i tre former:

Organisationsbidrag: Delas ut som ett generellt bidrag till trossamfund. Utgör större delen av statsbidraget.

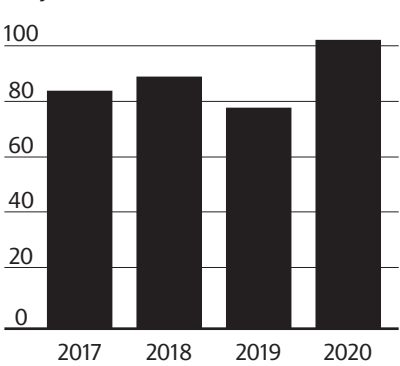
Verksamhetsbidrag: Ges för teologisk utbildning samt för trossamfund som bedriver andligvård inom sjukvården. Utgör en mindre del av statsbidraget.

Projektbidrag: Mindre summor som ges till enskilda projekt. Ges bland annat för anpassning av lokaler, utbildningar och i form av etableringsbidrag för nya församlingar.

Källa: SST

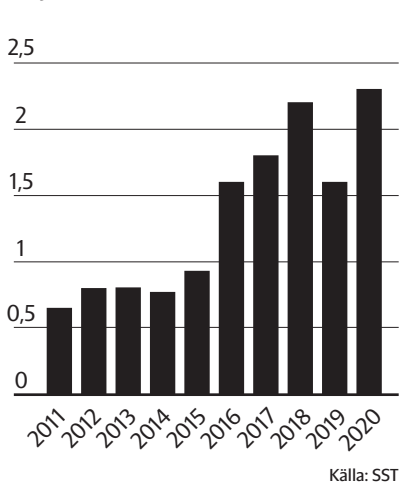
Utdelningar till svenska trossamfund

I miljoner kronor

Statsbidrag till grekisk-ortodoxa kyrkan

I miljoner kronor.

Källa: SST

med att sälja grekiska hälsoprodukter, juicer och oljor. I juni 2019 utnämnde metropoliten honom till ledamot i Malmö-församlingens styrelse, där han haft ansvar för ekonomin.

– Vi som växte upp i Grekland fick det med modersmjölken. I skolan fick vi lära oss att det var tre saker vi skulle ha respekt för. Greklands tre principer: familjen, religionen och nationen.

Inne i villan visar han oss sin religiösa hörna. På en vägg hänger handmålade ikoner i guld. Strax under står ljus, rökelse och flaskor med heligt vatten.

– Jag är väldigt religiös. Men är det något jag kan också så är det ekonomi. Och det är också vårt största problem. Vi är över 3000 greker här kring Malmö, men vi har inte ens vår egen kyrka. Vi har inte råd att utvecklas.

I brist på egen kyrka, lånar församlingen ibland Sankta Maria-kyrkan i Malmö av Svenska kyrkan, som man betalar några tusen i hyra för. Då församlingen saknar egen präst skickar ibland metropoliten en präst från Stockholm, vid större tillställningar. Men allt bekostar församlingen själva, ur egen ficka, säger Haldikis.

– Jag förstår inte vad det är för omkostnader han redovisar till staten. Här i Malmö betalar vi ingen försäkring. Hyran för kyrkosalen, som vi lånar, betalar vår församling direkt till Svenska kyrkan.

Och det görs med privata medel, av oss i församlingen och med pengar från donationer. Varje gång det kommer en präst, så ber Cleopas oss att betala prästens omkostnader. Ibland har en präst från Borås kommit – han jobbar helt ideellt. Vi har inte fått en krona av Cleopas.

Lefteris Haldikis visar kyrkans bankkonto. Scrollar igenom månad efter månad, år efter år. Inte en krona har kommit in på kontot.

Tvärtom, berättar Haldikis, har metropoliten börjat kräva allt mer pengar av församlingen och vanligt folk. Vid begravningar, dop och bröllop har metropoliten infört en obligatorisk avgift – 2500 kronor ska skänkas till metropoliten för varje tillfälle – utöver kostnader för att täcka prästernas resor, mat och uppehälle – i form av en skattefri ”donation”.

Inte nog med det, Haldikis menar att metropoliten försökt övertala församlingen att skicka alla sina besparingar till metropoliten. Ett krav han ställt på fler församlingar i Sverige, ska det visa sig.

Höga källor på flera orter vittnar nämligen för GP om att han som gjort samma sak även där. Bland de första att följa metropolitens order är ett gammalt kloster i Rättvik, Dalarna, som redan 2014 väljer att överlämna hela sin byggnad och samtliga bankmedel som man samlat ihop sen 1983, sammanlagt 645 000 kronor.

I Malmö har man dock tvärvägrat. Haldikis har nämligen sett de stadgar som metropolitdömet satt upp. För samtidigt som Cleopas vill ha full kontroll över församlingarnas finanser, står det att metropoliten ”åtager sig icke juridiskt eller ekonomiskt ansvar för ekonomiska problem, som kan uppstå för en församling”.

– Varför ska vi ge honom alla pengar, när han inte betalar något för oss? Han får miljoner från staten. Men vi får inte en krona. Vad han gör med pengarna är det ingen som vet, säger Lefteris Haldikis.

Att ställa upp och kritisera metropoliten öppet är något han tänkt igenom länge – att kritisera en av världens mäktigaste ortodoxa präster skulle kunna få konsekvenser.

– Jag har tänkt och tänkt. Men i slutändan är det inte en präst jag ska stå till svars inför. Den som kommer döma mig är gud. Och han kommer döma även metropoliten, säger Lefteris Haldikis som några dagar efter GP:s besök skriver sitt avskedsbrev.

Det ska visa sig att Haldikis är långt ifrån ensam om att nu lämna metropoliten.

I mars 2021 publicerar en grekisk webbtidning som bevakar ortodoxa kyrkor i världen, en artikel där man ifrågasätter vad som händer i Sverige. Under rubriken ”Varför blir grekerna i Sverige utslängda från kyrkan” skriver tidningen om en präst i Göteborg som nyligen tvingats lämna kyrkan. Tidningen publicerar även en lista på närmare 20 personer som de senaste åren ska ha haft ledande ställningar under metropoliten men som plötsligt lämnat eller tvingats bort.

Några dagar senare raderas plötsligt hela artikeln och ersätts istället med en ny rubrik:

”Återställning av sanningen om kyrkan i Sverige – korrigerad version”.

Hela artikeln är nu ersatt av en ursäkt från tidningen, och ett uttalande från metropolit Cleopas som hävdar att artikeln byggde på lögnar och falska anklagelser.

Nyheter

GP granskar: Grekisk-ortodoxa kyrkan

”Jag måste informera er om att de har mycket allvarliga brottsliga och civila skyldigheter från er sida, eftersom de är helt osanna, förtalande och ni vet om deras osannhet” skriver metropoliten. Listan med avhoppare raderas helt.

En skugga vilar över Sveriges näst största grekisk-ortodoxa kyrka – stående mitt i ett bostadsområde i Kvillebäcken på Hisingen i Göteborg. En gång gick de flesta grekiska arbetare hit, de som på 60-talet sökte lyckan i Sverige och tog jobb på västsvenska bil- och textilfabriker. Göteborgsgrekerna, på den tiden uppdelade i tre grekiska föreningar, som valde att slå ihop sig och köpa baracken som senare byggdes om till kyrklokal.

I dag har kyrkan svårt att ens betala räkningar. De senaste månaderna har flera räkningar skickats till kyrkan från inkasso. På Facebook har församlingen vädjat om pengar från allmänheten.

– Det känns tufft att gå här. Framförallt att se bakgården där barnen brukade leka, säger Petros Moralis, som de senaste åren varit präst i kyrkan.

– Jag vet att det finns dom som inte gillar mig. Under många år så gjorde jag ju precis som metropoliten sa. Men jag är ändå stolt över vad jag lyckades med under åren jag var präst här.

Han använder ordet ”var”. För i dag har Petros Moralis inte ens tillgång till lokalerna längre. En av många utstötta på listan över avhoppare – som tidigare gjorde allt de kunde för kyrkan.

När Petros Moralis i september 2016, då boende i Grekland, skickades som präst till Göteborg av patriarkatet, och flyttade hit med sin familj, var uppdraget att under metropolitens ledning bygga upp en församling som många slutat besöka. Inför resan hade hans mentor i Grekland, en högt uppsatt biskop vid namn Fader Emanuel, gett sin välsignelse till Petros.

– I början var kyrkan nästan tom. När jag anlände var det kanske 20, 30 stycken som kom regelbundet. Men på några år fick vi det att vända, säger han.

På bilderna som publicerats på kyrkans Facebook-sida de senaste åren, syns bilder på en fullsatt kyrksal. Barn, föräldrar och pensionärer med Petros höjda hand framför dem. Som en av få avlönade präster jobbade han i kyrkan med 12 000 kronor i månadslön.

Men enligt Moralis vänder allt år 2020, då biskopen och han blir oense om hans anställning. Metropoliten vill avsluta hans anställning, som då erjud-

Ovan: Petros Moralis var fram till för några månader sen präst i grekisk-ortodoxa kyrkan i Göteborg. Nedan: Sankt Georgios kyrka Stockholm, där metropoliten Cleopas Strongylis står skriven.

Bilder: Sanna Tedeberg

er sig att fortsätta jobba gratis. Greker som vill behålla Moralis samlar in 250 underskrifter i en namninsamling för att försöka övertyga biskopen att behålla honom.

Allt kulminerar den 1 mars 2021, då svenskgrekerna nås av ett tragiskt besked. Petros Moralis mentor hemma i Grekland, den kände biskopen Emanuel, har gått bort.

I ett offentligt brev till grekerna i Sverige meddelar nu metropolit Cleopas de tragiska nyheterna, där han också skriver att Emanuels sista önskan innan sin död var att Petros Moralis ska återvända till Grekland och fortsätta tjäna det ortodoxa patriarkatet där.

För första gången går nu Petros Moralis ut och kritiserar sin ledare öppet. Detta genom att publicera ett brev, skickat till Petros från Emanuel, innan sin död. I brevet ger han Petros ”kanonisk befri-

else”, och rätt till Petros att stanna kvar i Sverige och Göteborg om han vill.

– Jag trodde inte mina ögon. Att metropoliten kunde påstå så för hela det grekiska folket, samma dag som fader Emanuel gått bort. Att använda hans död, för att komma åt mig. För mig är det oförläpigt, säger Petros Moralis som efteråt fick stöd från många arga greker.

En vecka senare skickar metropoliten i Stockholm två män till Göteborg – något som slutar i ett dramatiskt bråk. Två svartklädda män tvingar Petros Moralis att lämna över alla nycklar innan polisen blir uppringd, tumult uppstår och två polisanmälningar görs.

I polisanmälningarna, som GP fått ut av polisen, framgår att polisen lägger ner allt kort därefter. Efter förhör med båda parter avslutas ärendena i princip omedelbart.

Enligt Moralis ser han idag klivet tillbaka på tiden som präst. En del har

öppet sagt att de ogillar honom – eftersom han länge jobbade nära biskop Cleopas Strongylis.

En del har även ifrågasatt hans sätt hantera pengar. När Petros Moralis kom till kyrkan, fanns närmare 300 000 kronor i kyrkans kassa. Idag finns inget kvar.

– När jag kom hit från Grekland gjorde jag bara precis som metropoliten sa. Jag förde över allt till honom. Dessa pengar skulle han sen använda för att bekosta min lön. Vem som helst som går in i kontot kommer att se att jag talar sanning, säger Petros Moralis.

När han i efterhand sett hur metropoliten redovisat hur han använt de årliga statsbidragen från den statliga myndigheten SST, reagerar dock Moralis.

– 2018 skrev biskopen till SST att han använt 144 000 av statsbidraget för att betala ”prästens lön i Göteborg”. Det där är exakta summan för min lön. Men min lön bekostades aldrig med skattemedel – den bekostades ju med vår kyrkas besparingar, som han krävde att jag skulle föra över till honom. Om våra pengar bekostade min lön – vad gjorde han med pengarna från SST?

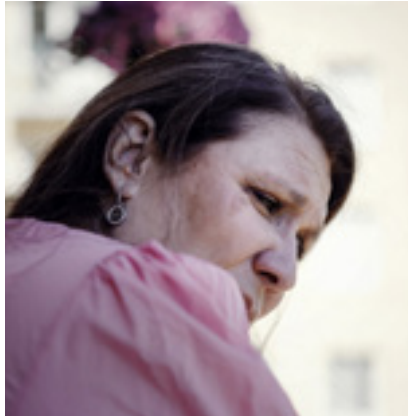
Petros Moralis ifrågasätter även övrig redovisning. Framförallt uppgifterna till SST där metropoliten redovisat höga kostnader för försäkringar, resor och andra omkostnader.

– Det är ju vi som fått bekosta allt! El, vatten, försäkringar, reparationer. Alla metropolitens resor betalade vi. Och det gjorde vi med pengar som folk skänkte. Vi har inte fått en krona från SST eller metropolit Cleopas under alla år jag varit här. Och Göteborg är den näst största församlingen i Sverige. Kan en biskop verkligen ta dubbelt betalt, av både staten och det grekiska folket? Vad händer med pengarna?

Det finns dom som tycker du är medskyldig. Du protesterade inte förrän du blivit av med jobbet. Varför slå larm om detta först nu?

– Svaret är enkelt, han var min chef. Vi har en hierarki i kyrkan som vi måste följa och respektera. Kyrkan är lite som militären, en präst är en soldat och biskopen är hans general. Det är väldigt svårt att kritisera din chef, särskilt när du är i ett nytt land och helt ensam.

Detta är dock inte första gången Petros Moralis slår larm om att redovisningen till staten inte stämmer. Under arbetet med den här granskningen, efter att SST blivit medvetna om att GP börjat granska kyrkan, skickar SST på nytt ut ett brev till alla församlingar där man

ber om fler vittnesmål från församlingar om hur statsbidraget används. Flera, inklusive Petros Moralis, slår då larm än en gång.

”Som jag tidigare nämnt” skriver en präst i grekisk-ortodoxa kyrkan i Jönköping till SST, och fortsätter:

”De medel som vi har rätt att få finns kvar hos Metropoliten Cleopas.”

Även kyrkan i Borås och Kalmar hör av sig igen till SST. Trots detta väljer SST att inte utreda frågan vidare.

Miljoner i statsbidrag som ska gå till kyrkans församlingar. En biskop i Stockholm som redovisar att så görs. Samtidigt – församlingar i hela Sverige som säger att de går på knäna och att inte en krona lämnar huvudstaden. Så vad händer bakom dörrarna i Stockholm – grekisk-ortodoxa kyrkans högkvarter? På Östermalm i Stockholm möter GP kyrkans tidigare styrelseledamot, Christos Timoudas – även han med på den raderade listan över avhoppare.

– Jag kan inte stå bakom Cleopas. Min största kritik är att han inte är transparent gällande ekonomin, säger Christos Timoudas.

Tidigare i år skrev Christos en insändare där han kritiserade en renovering av kyrkan i Stockholm, där mängder av värdefulla ikoner plötsligt försvann från kyrkans väggar, en renovering som senare kommer visa sig bli central i GP:s granskning.

Men att kritisera ärkebiskopen har haft sitt pris. Nyligen stämdes Christos Timoudas i Södertörns tingsrätt. Biskopen kräver 50 000 i skadestånd för att Timoudas riktat kritik mot honom offentligt.

”Metropoliten Cleopas har utsatts för allvarlig kränkning av sin personliga integritet” står i ett brev som biskopens advokat skickat. Timoudas är samtidigt inte ensam – i domstolsarkiv hittar GP ytterligare en person som samma biskop stämt enbart för att ha kritiserat och slagit larm om misstänkta oegentligheter.

– Det är så här han gör för att skrämma folk till tystnad. Det är en skam för en kyrka, säger Timoudas.

En annan som mött biskopen på nära håll är den 64-åriga städerskan Marianna Andrikopoulou, som tidigare hade en ledande position inom församlingen i Stockholm. Hon började engagera sig redan samma år som Cleopas anlände till Sverige. Nyligen fick hon beskedet, via en av metropolitens präster, att hon aldrig kommer få ta nattvarden igen.

”

Jag har varit fruktansvärt rädd i alla år, men jag tänker inte dölja något.

Maria Kehagia

– Jag har inte ens fått veta vad jag är anklagad för. Inte fått en varning. Det enda jag gjort är att kritisera biskopen på Facebook, säger Marianna Andrikopoulou.

– Från början hjälpte jag honom i köket. Jag hade egentligen mitt jobb, men jag var där flera dagar i veckan. Hjälpte människor som kom till kyrkan och behövde hjälp. Kokade kaffe varje dag, lagade mat, körde runt metropoliten i hela Sverige i min bil – till Malmö, Göteborg, Jönköping.

Hur bekostade du det? Med bidragen från staten? Kyrkans sparpengar?

– Nej, jag fick betala allt själv. När jag började hade vi noll kronor i kyrkans kassa. Skulle vi göra något fick vi antingen be allmänheten om hjälp eller betala ur egna fickor. Alla pengar vi samlade in i kollekten, skulle vi omedelbart sätta in på kyrkans bankkonto samma dag. Detta var oerhört viktigt, säger Marianna.

Hon menar att hon kände sig mycket illa behandlad av biskopen och drar många exempel.

– Han utnyttjade min tro och min givmildhet. Till slut fick jag nog. Jag sa jag bara bye bye – jag slutar!

Idag säger hon att det var mycket hon reagerade på som hände i kyrkan genom åren – framförallt gällde det pengar som aldrig tycktes finnas – trots kyrkans miljonbidrag, årliga miljonbidrag och hundratusentals kronor som samlades in regelbundet i kollekten. Enligt henne var prästen mycket hemlighetsfull kring var pengarna tog vägen.

Natten den 14 april 2017, mitt under påskfirandet då tiotusentals kronor kunde skänkas dagligen till kyrkan av besö-

kare, hände dock något särskilt märkligt.

– Jag och några kvinnor kom till kyrkan på morgonen. Det var långfredag och stor uppståndelse. Biskopen stod och pratade med polisen. Jag försökte fråga vad som hänt, men han sa bara, gå härifrån Marianna, jag måste prata med polisen.

Av polisens egna anteckningar från dagen, som GP hittar i polisens gamla arkiv, framgår att man på fredagsmorgonen blir ditringda för att kyrkans kollektpengar stulits under natten.

”

Den största skandalen i allt är att staten inte gör ett skit, trots att greker över hela landet slagit larm.

En källa till GP

När kyrkan öppnats på morgonen ska någon ha upptäckt att kollektlådan, där tiotusentals i kontanter förvarats, brutits upp. Intill ligger en yxa slängd.

Polisen noterar dock att bara kollektlådan är uppbruten, några tecken på inbrott i kyrkan syns inte till.

Av biskopen får polisen höra att en ”främmande man” som ”behövde hjälp med husrum” tillåtit sova i kyrkan under natten, men att mannen nu är borta.

Polisen får ett signalement på mannen som påstås ha övernattat – han ska ha kallat sig ”Dimitrios”, beskrivs vara i 45-årsåldern, 175 centimeter lång med

Intill den uppbrutna kollektboxen ligger en yxa på golvet. Polisen menar att omständigheterna kring inbrottet är märkliga, och att det sannolikt rör sig om ett insiderbrott.

Bild: Polisen

smal kroppsbyggnad, små ögon, kort mörkt hår och iklädd blå jeans, tunn blå jacka, gråa gymaskor och grön scarf.

De får också uppgifter om att mannen ska ha haft en resväska med sig och att han bett kyrkan om hjälp med att boka en flygbiljett till Grekland.

När polisen ringer Arlanda får de bekräftat att någon bokat flyg till Aten i det namnet, märkligt nog hela fyra stycken likadana bokningar i samma namn på samma flight. Mannen tycks samtidigt inte existera när polisen söker i sina register.

För säkerhets skull åker en patrull till Arlanda för att bevaka incheckningsdisken, men den mystiske mannen dyker aldrig upp på det bokade flyget. Han och pengarna är spårlost försvunna.

Samtidigt i kyrkan försöker Marianna Andrikopoulou få svar. Hon förhörs aldrig av polisen, utan samtalar istället på grekiska med andra.

– För mig var det otroligt märkligt. Varför skulle biskopen plötsligt tillåta en främmande man vara oövakad inne i kyrkan under natten med alla pengar? Det var så olik honom, han som alltid varit så extremt noggrann. Det märkligaste var att metropoliten inte ville prata alls om detta efteråt. Det var locket på helt.

Några veckor senare läggs polisutredningen ner. Även polisen verkar tycka att omständigheterna kring de stulna pengarna är mycket märkliga. I sitt avrapporterings-pm skriver man rakt ut att man misstänker ett insiderbrott.

”En intressant del i det hela är att kollekten är vid brottsfallet ganska välfylld då kyrkan haft mässan varje dag i veckan då det är påskevecka. Man skulle banka kollekten efter fredagens mässa. Det räkar även vara så att man ska installera larm och övervakningskamera fr.o.m. 1 maj, men det fanns inget larm eller kamera vid brottsfallet.”

”Verktygen man använt ser ut att komma från kyrkans städskåp, man har således utan problem hittat verktyg att öppna kollektlådan med. Patrullen får en känsla av att alla faktorer ihop gör att man skulle kunna ha fått kännedom om lämplig tid, plats och tillvägagångssätt av någon som kan kyrkan väl, läs ’inside information’” skriver polisen.

Ju mer GP granskar grekisk-ortodoxa kyrkan, desto fler personer hittar vi som vill slå larm om misstänkta oegentligheter. Medarbetare som arbetat mycket nära metropoliten vittnar om

Nyheter

GP granskar: Grekisk-ortodoxa kyrkan

en person med en dold sida.

De beskriver en ledare med stor fixering vid pengar. En man som blixtnikallar till möten och ber folk att signera dokument som de inte får läsa igenom. Möten hålls på telefon och metropoliten ringer kvällar, till och med nätter, och uppmanar folk att skriva på papper. Några kopior på dokumenten lämnas inte ut – det mesta behålls av metropoliten, enligt en mängd medarbetare som haft ledande ställning och direkt insyn i metropolitrådets styrelsearbete.

– Ska jag vara ärlig så skrev jag på så många papper som jag inte hade en aning om vad de innebar. Vi fick sällan möjlighet att läsa igenom vad dokumenten handlade om. Samtidigt skojade han ibland om hur naiva svenskarna var, säger en av metropolitens närmaste medarbetare.

– Ingen vågade säga till. Man hade sett honom förlöjliga och skrika på medarbetare inför folk. Och han var ju representant för gud. Han fullkomligt krossade människor som ifrågasatte honom.

Många vittnar, både anonymt och öppet, om en man som skriker, får utbrott och öppet förlöjligar personer i sin närhet. Personer som vigt årtal av sina liv åt biskopen, de flesta helt ideellt, vittnar om folk som mobbats, hånats och slängts ut när de ifrågasatt saker som inte ställt rätt till.

– Jag hjälpte till med allt. När jag till sist ifrågasatte så exploderade han, säger Marianna Andrikopoulou.

Flera av varandra oberoende källor uppger hur de ska ha känt sig skrämda när biskopen hänvisat till bibelverser och pressat dem att bika sig för honom. En person uppger att han ska ha sagt att ”jag dokumenterar detta kring dig i mitt arkiv”. Andra uppger att de blivit skrämda när biskopen tagit upp sin ställning inom Patriarkatet, sina kontakter med ryska makthavare, utländska säkerhetstjänster och sin rysktalande advokaten.

– Jag kan inte beskriva det, jag har aldrig mött en sådan person tidigare.

Tre initierade källor, oberoende av varandra, vittnar samtidigt om hur kyrkan medvetet ska ha fuskat med ansökningar till ett stort studieförbund, med manipulerade deltagarlistor till aktiviteter som aldrig hållits.

Även de ifrågasätter kyrkans egen redovisning till SST. De menar att vissa av summorna som biskopen redovisar som kostnader inte finns.

– Hans resekostnader existerar knappt, det betalar privatpersoner. Och pengarna han hävdar ska gå till försäkring av kyrkorna, det har aldrig

Den socialdemokratiska kommunpolitikern Maria Kehagia var tidigare en av topparna i grekisk-ortodoxa kyrkan. Hon handplockades av metropoliten själv. I dag vill hon slå larm.

Bilder: Sanna Tedeberg

kostat så mycket, säger en källa.

En annan källa uppger att en specifik redovisad utgift år 2018, där 180 000 av statsbidraget ska ha använts, inte existerar alls. Summan ska i själva verket ha varit en drönmärkt donation som inkommit till kyrkan från en utomstående, men som kyrkan i sin redovisning till SST sen redovisat som utgift.

”*Jag brottas fortfarande med skuld känslor. Rädslan för gud. För honom. Men sanningen är viktigare.*

Maria Kehagia

Källorna vittnar samtidigt om enorma mängder kontanter i rulljängs, där mycket tycks försvinna i tomma intet.

– Pengar försvinner. Och redovisningen till staten används som täckmantel.

Det kommer många larm om just pengarna?

– Jag kan inte bevisa det själv. För den

ende som har kopior på allt är metropoliten själv. Han låter ingen annan få insyn. Men hela min kropp skriker att kyrkan sysslar med bedrägerier och bidragsfusk. Det är allt jag har att säga. Precis som det fuskas i svenska studieförbund, säger en mycket nära medarbetare till biskopen och fortsätter:

– Vi pratar om så mycket pengar och kontanter som är i omlopp, som ingen vet var de hamnar. Men den största skandalen i allt är att staten inte gör ett skit, trots att greker över hela landet slagit larm. De uppmanar folk att utsätta sig för risker, trada fram öppet och berätta om oegentligheter. Och sen gör de ingenting. SST och kulturdepartementet borde verkligen skämmas!

GP har under flera veckors tid sökt ärkebiskop Cleopas Strongylis. Första gången vi når honom på telefon hänvisar han direkt till sitt juridiska ombud – utan att fråga vad granskningen gäller.

– Skicka mig frågorna så går vi via mitt juridiska ombud, säger han.

Efter att vi skickat våra frågor kring oegentligheterna som hans medarbetare slår larm om, till både honom och hans advokat, ber de GP om mer information. Sedan slutar de båda att svara trots upprepad försök att nå dem via mejl och telefon.

GP bestämmer sig därför för att kon-

frontera ärkebiskop Cleopas Strongylis. Efter en gudstjänst i Sankt Georgios kyrka, i samband med en nattvard, går GP fram till biskopen – som återigen vägrar att svara på några frågor.

– Jag har inget säga, prata med vår advokat. Okej? säger Cleopas Strongylis.

Några svar från advokaten kommer inte.

I jakten på svar hamnar GP till slut i Kalmar. Här, i kyrkan namngiven efter honom själv – ”Aposteln Cleopas” – ska metropoliten ha haft ett ovanligt stort inflytande.

Även här nås GP av information om att kollektpengar ska ha försvunnit. Om hundratusentals kronor som ska ha skänkts till kyrkan – men som ingen vet var de hamnat.

Fördelen här är att kyrkan beviljats etableringsbidrag på 30 000 kronor, och därmed lämnat vissa spår i form av redovisning till SST. Här är det inte heller vem som helst som ansvarat för ekonomin – det visar sig nämligen vara den socialdemokratiska lokalpolitikern och fullmäktigeledamoten Maria Kehagia.

När GP söker upp henne, ska det visa sig att hon väntat i år på att någon ska granska kyrkan, trots att hon inledningsvis är mycket rädd för att tala med GP. År 2019 försvann Maria Kehagia plötsligt spårlost från kyrkan hon frontat i alla år.

– Jag har varit fruktansvärt rädd i alla år. Men jag tänker inte döjla något, säger Maria Kehagia.

Hon beskriver en metropolit som av oklara anledningar handplockade just henne till sin närmaste krets – trots att hon aldrig varit särskilt religiös eller insatt i kyrkan tidigare.

– I början var jag otroligt imponerad av att han, guds tjänare, valt ut mig av alla. Han sa ofta att jag skulle vara tacksam som fick tjäna en metropolit. Och för mig handlade det om att göra gott för grekerna i Sverige.

– Under flera år la jag i princip allt jag hade på kyrkan. Sponsrade allt, hjälpte honom starta församlingen i Kalmar, ordnade möten mellan honom och folk i mitt kontaktnät. Men han var aldrig nöjd. Han kunde gå runt i vårt hem och peka på saker han ville ha. ”Det är här och nu som du tjänar gud, inte sen” kunde han säga. Han bad mig till och med skänka vår fina gamla säng fram i trä som vi haft i sovrummet. Det var fruktansvärt, men vi kände ju oss tvungna att skänka bort även den, säger Maria Kehagia som i brevet till Kalla Fakta, där hon försökte slå larm om misstänkta oegentligheter, gjorde

en jämförelse med sekten i Knutby.

Som känd lokalföretagare beskriver hon en dålig magkänsla hon fick i samband med kyrkans ekonomiska förehavanden. Enligt henne kunde hon kallas upp till Stockholm flera gånger i veckan utan förvarning. Ofta var det papper som skulle skrivas på med kort varsel – dokument som varken biskopen eller hans advokat ville låta henne läsa igenom, säger hon.

– Jag hade stenköll på varenda kvitto i vår församling i Kalmar. Men trots att jag satt i högsta styrelsen i Stockholm, och ofta ombads skriva under papper, så fick jag sällan veta vad det var. När jag ifrågasatte vad det var vi verkligen skrev på kunde hans advokat häva ur sig, ”litar du inte på oss eller?”. Det var alltid så mycket hysch-hysch kring pengar och kontanter. Till slut kände jag bara, jag kan inte fortsätta så här, om jag inte hoppar av så kommer jag hamna i fängelse, säger Maria Kehagia.

Droppen kom efter riksdagsvalet 2018. Cleopas Strongylis, som av flera uppges ha skrutit om sina möten med affärsmän och Rysslands president Vladimir Putin, bad då Maria Kehagia att sätta honom i kontakt med en bekant – socialminister Lena Hallengren (S).

– Jag gjorde allt för att hitta på undanflykter för att slippa introducera dem. För mig är Lena en bekant. För mig var det över alla gränser. Men så en dag hade han plötsligt skickat ett mejl till Lena Hallengren själv.

I brevet till regeringskansliet, som GP tagit del av, hälsar metropolit Cleopas från både sig själv och Patriarken av Konstantinopel, Bartolomaios I. Han titulerar Lena Hallengren med ”Ers excellens”, grattar henne till den nya ministerposten och lyfter deras ”gemensamma vänner”, Maria Kehagia och hennes make.

Hallengren bjuds sen in till ett privat möte med biskopen.

– Det var så över gränsen för mig. Den händelsen, ihop med andra tillfällen där han verkligen förnedrade mig offentligt, gjorde att jag inte kunde vara kvar. Jag blev sjukskriven och sängliggande i flera månader. Jag har aldrig mått så dåligt, säger Maria Kehagia.

Tillsammans med GP väljer Maria Kehagia nu att gå igenom Kalmar-församlingens interna ekonomiredovisning, kvitton och bokföring som Maria sparar under alla år. Vi jämför den sen med vad trossamfundet skickat in till SST, redovisning som biskopen ansvarat för. Till SST redovisar biskopen år 2017

Ovan: På den grekiska halvön Mount Athos samlas årligen det öst-ortodoxa Patriarkatets maktelit. Här är inga kvinnor tillåtna, inte heller kvinnliga djur. Nedan: I Kalmar ligger en av grekisk-ortodoxa kyrkans lokalförsamlingar. Den är döpt efter biskopen själv – ”Aposteln Cleopas”.

Bild: Aroche/Wikimedia commons, Sanna Tedeberg

att församlingen i Kalmar haft utgifter på drygt 29 500 kronor – nästan exakt lika mycket som församlingen fått beviljat i etableringsbidrag. Men när Maria Kehagia jämför med församlingens interna redovisning hittar vi direkt något märkligt. Siffrorna i biskopens redovisning till SST, skiljer sig nämligen från församlingens egen.

Medan biskopen redovisat till staten att Kalmar-församlingen haft 11 150 kronor i utgifter för ”prästdräkter” och ”ljus”, står det i den interna redovisningen att de bara använt drygt 2 700 kronor ur Kalmarförsamlingens kassa till detta. Församlingen har visserligen även haft andra utlägg, däribland för notställ, en nyårspaj, ett besök på Systembolaget och två inköp på Cervera. Tillsammans uppgår dock utgifterna bara till drygt 13 000 kronor, långt ifrån det biskopen redovisat till staten.

– Den där utgiften på 10 000 som han redovisat som ”administrationskostnader” förstär jag inte, vi hade inga sådana kostnader, säger Maria Kehagia. Allra längst ner i Kalmar-församlingens interna redovisning, hittar vi det mest intressanta. En sista, ovanligt stor utgift, som tycks var det som faktiskt utgjort merparten av Kalmar-kyrkans utgifter under 2017:

”Gåva till Metropolis – 24 000”.
Vad är detta?

Maria Kehagia blir tyst.

– Det här är extremt känsligt ska du veta. Särskilt för grekerna i Kalmar. För metropoliten beordrade mig att hålla tyst om detta, säger hon.

– Sommaren 2017 beordrade biskopen mig att gå upp till rummet där vi förvarar kollekten i Kalmar. Vi hade allt inlåst. Jag skulle ta alla kollektpengar, både sedlar och mynt. Sen skulle jag åka upp med alla kontanter till Stockholm. Jag minns att vi var på hans kontor. Där överlämnade jag alla pengar till honom. För mig var det inte konstigt, jag hade tidigare ombetts köra upp kontanter till Cleopas som han tog emot. Ibland var det på hans advokats kontor. Denna gången påstod han att pengarna skulle gå till inköp av ikoner, det var inget Kalmar skulle få ta del av. Men jag skulle aldrig prata om händelsen igen, säger Maria Kehagia.

Hon visar ett handskrivet kvitto hon fick för en del av summan. Resterande del av pengarna fick hon kvitto på först några månader senare. Mot Cleopas inrådan, skrev hon dock ändå ner att 24 000 kronor givits som en gåva till metropoliten i församlingens interna redovisning.

Varför biskopen utelämnat denna post i sin redovisning till SST, och hur han ändå fått ihop kostnader på nästan

exakt 30 000 kronor i Kalmar, kan hon inte svara på. Vad som verkligen hände med pengarna, och om de verkligen gick till ikoner i Stockholm, vet hon inte heller. Efter renoveringen i Stockholm har många kyrkoväggar varit tomma från ikoner.

Hon säger samtidigt att det inte är enda gången biskopen beordrat att församlingens pengar skulle köras till Stockholm. Vid ett tillfälle ska han själv ha stoppat en stor summa kontanter från Kalmar-kollekten i sin egen jackficka, säger hon.

Så större delen av Kalmar-församlingens kontanter gick direkt till biskopen, men till staten redovisar han samtidigt att ni har utgifter och använder pengarna här?

– Ja, så är det.
– För mig har det här varit den stora hemligheten. Att grekernas pengar i Kalmar i själva verket går upp till biskopen. Jag har varit så rädd för att berätta detta. Men grekerna förtjänar att få veta, säger Maria Kehagia och fortsätter:

– Jag brottas fortfarande med skuld-känslor. Rädslan för gud. För honom. Men sanningen är viktigare. Staten måste gå in och granska kyrkan. För det är dina och mina pengar vi pratar om. Skattepengar.

Bland de 50-talet källor som GP talat med, säger även andra att det är dags att staten går in och granskar grekisk-ortodoxa kyrkans ekonomi.

– Ibland känns det som att myndigheterna skiter i oss för att vi är invandrare, säger en av dem och fortsätter:

– Det är som att staten tänker: ”Det är synd om grekerna, de vet nog inte hur man gör – bäst att inte titta för noga”. Trots att det är vi själva som försökt slå larm. Och så undrar folk varför det finns rasism. Som grek är jag verkligen tacksam till Sverige. Men ibland vill man bara skrika: dumma, naiva svenskar.

Frågan återstår dock – vart tar pengarna vägen?

I NÄSTA DEL: Kyrkan köpte hemligt lyxhus – samtidigt som pengar försvann

Michael Verdicchio
michael.verdicchio@ps.se

Bild:
Sanna Tedeberg
bild@gp.se